

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא וענינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, הכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

חזון יחזקאל
רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
החבירים שלו מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוך ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ראובן בכורי ישראל בני ראובן חנוך משפחת החנוכי לפלוא משפחת הפלאי. ברש"י: לפי שהיו האומות מבזין אותם ואומרים מה אלו מתייחסין על שבטיהם סבורין הם שלא שלטו המצריים וכו', לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מצד זה וי"ד מצד זה, לומר מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם. וזהו הוא שמפורש ע"י דוד שבטי יק עדות לישראל, השם הזה מעיד עליהם לשבטיהם, לפיכך בכולם כתיב 'החנוכי', 'הפלאי', ע"כ. ויש להקשות מה מועיל בעדות זו, והלא הקב"ה קרוב הוא לישראל, כדכתיב 'לבני ישראל עם קרובו', ועדות הקרובים אינו כלום לענין זה. וי"ל דכתב הרע"ב (פ"ב כתובות מ"ט), דאם העיד אדם על שבויה שלא נטמאה ע"י הגוים ששבו אותה, הרי זה לא ישאנה אם הוא כהן מפני החשד. ואם פדה אותה מן השבי בממונו, הרי זה מעיד עליה ונושאה, משום שאין אדם מבזבז ומפקיר ממונו בחנם, ואם לא היה יודע שלא נטמאה ע"י הגוים לא היה נותן ממונו עליה, עכ"ד. ולפ"ז יש לומר דאף אצל הקב"ה כן, שעשה אתנו כמה נסים ונפלאות כשהוציא אותנו ממצרים להראות גבורתו, ולכך בודאי שעדותו עדות אף שהוא קרוב, דלא עביד רחמנא ניסא לשקרי. ולא היה עושה כל אלו הניסים עבורנו בחנם אם לא היינו טהורים וראויים לכך. וזהו פירוש הפסוק 'אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים', ולכן 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש', שהואיל שעשיתי לכם כל כך נסים ונפלאות, בודאי שאני יודע שטהורים אתם ואני יכול להעיד בכם שאתם קדושים. (זרע שמשון יתרו אות ט').

לע"נ הג"ד שלמה ב"ר יוסף פלאצ'ק זצ"ל העילוי ממיצ"א ט"ז אי"צ כ"א תמוז

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו' ושם איש ישראל המזכה אשר הוכה את המדינית זמרי בן סלוא ונשיא בית אב לשמעוני, ושם האשה המזכה המדינית כזבי בת צור. זכר 'המוכה' אשר הוכה, והוא על פי מה שכתבנו בדרושים לבל יבצר מהרהר על פינחס שזכה לכהונה שהוא 'איש חסד' (זה"ק ח"ג קכד), וכהן שהרג אפילו

'מנחה חדשה' להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליי שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עוונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. איתא בתיקונים (תיקוני זוהר יח, מו, מז, סו, ע) "בראשית בְּרָא שית". ונ"ל בעז"ה ע"פ מה דאיתא בספר הק' "אוהב ישראל" בסדר בראשית (ב ג), וז"ל: "דהנה כתיב (שמות כ יא) 'כי ששת ימים עשה ה' וגו'', היינו שבריאת העולם מתחלתו לא היה רק על ששת ימים ולא יותר, רק כשבא שבת קודש אזי נתחדש מחדש מעשה בראשית עוד על ששת ימים. וכל הוא"ו ימים כלולים בשבת קודש, וכל ההשפעות והברכות והחסדים אשר צריכים הוא"ו ימים, קבלו הכל משבת קודש שהכל כלול בו. היינו שבשבת קודש, עוד מחדש מוח החכמה והזכרון, ומשח רבות עילאה קדושה מן י"ג נהרות המושכין שמן אפרסמון, ונתחזק על מעמדו כל המעשה בראשית. והוא"ו ימים מקבלין שפע קודש, להשפיע מידי יום ביומו לפי מה שהוא צריך, וזהו זכרון למעשה בראשית כמבואר, עכ"ל.

נמצא שבריאת העולם מתחלתו, לא היה רק על ששת ימים ולא יותר, כנ"ל. וז"ש התיקונים הק', "בראשית" **בְּרָא שית** "אלקים את השמים ואת הארץ", לא ברא רק על ששת ימים בלבד. רק כשבא שבת קודש, נתחדש מחדש מעשה בראשית עוד רק על ששת ימים. וזה בראשית ברא שית, והבן.

נתקשו בה האחרונים (קצוה"ח סי' ר"ט ס"ז, שעה"מ פ"ב מהלכות נדרים, מחנה אפרים הל' דשלבל"ע סי' א') מהא דאמרו בתמורה (שם) הקדש חל על עוברין, והרי זה דבר שלא בא לעולם.

ותירצו האחרונים ע"פ הב"י (יו"ד סי' רל"ב) שכתב דקדושת הגוף חלה על דבר שלא בא לעולם ודבר שאינו ברשותו. אך חזרו והקשו, דבתמורה שם מפורש דאף קדושת

דמים חלה על עוברין.

והנראה בזה, דמה דגוף עובר חשוב דבר שלא בא לעולם, הוא כיון דמכסיא, אבל מ"מ הלא יכול למכור בהמה עם העובר ביחד ויטול דמים עבור העובר ג"כ, וכיון שיכול לטול דמים כמו שהיא במעי אמו, חשיב 'דמיו' בא לעולם, ויכול להקדישו קדושת דמים. [ולכן אם הקדיש גוף העובר לקרבן, אז אע"ג דזה דבר שלא בא לעולם, מ"מ חל ההקדש, כיון דקדושת הגוף חל גם על דבר שלא בא לעולם. ואם הקדיש העובר רק בקדושת דמים, חל ההקדש כיון ד'דמיו' בא לעולם]. וממוצא הדבר נשמע, דאף שאינו יכול למכור גוף העובר (כיון דזה דבר שלא בא לעולם), אבל יכול למכור דמיו, והיינו שאם תלד - יתן לו המוכר גם גוף העובר או דמיו, וכן יכול לשייר להלוקח, דאם ירצה העובר יצטרך ליתן דמיו למוכר וכו'.

והנה עיקר היסוד דעובר חשוב דבר שלא בא לעולם, ציין הבאר הגולה (סי' ר"ט), דהמקור לזה הוא הגמ' (קידושין סב). דהאומר 'אם ילדה אשתך נקבה הרי היא מקודשת לי', לא אמר כלום. הרי דעובר הוא דבר שלא בא לעולם. אבל באמת אין משם ראייה, דשאני התם שאין העובר במעי אמו ראוי להתקדש, דלאו אשה היא, רק חתיכת בשר, לכן חשוב לכשתלד דבר שלא בא לעולם. אבל לענין הקנאה י"ל [שלא רק דיכול למכור 'דמי' העובר, אלא גם] יכול למכור [גוף] העובר במעי אמו, כמו שיכול להקנות אבר מאבריה, דלמה יחשב דבר שלא בא לעולם. (אבני נזר חו"מ סימן ק).

לע"נ הג"ד מרדכי ב"ר יצחק פעטני זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

פנחס בן אלעזר וגו'. בגמרא (סנהדרין פב): התחילו השבטים מבזין אותו ראייתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבת מישראל, בא הכתוב ויחשו אחר בני אהרן. יש להבין למה היו מבזין אותו בזה מה שאמו היא בת יתרו, שהרי על

כל פנים נתגייר, והלא כל האמהות היו בנות לבן שהיה עובד עבודה זרה כמו שאמר 'למה גנבת את אלהי'. גם למה באמת בכ"מ נקרא יתרו בשמות אחרים, ובנישואי אלעזר נקרא יתרו בשם 'פוטיאל' על שם שפיטם עגלים לעבודה זרה.

בשוגג לא ישא כפיו, ולזה אמר בזוהר כאן, שלא נזכר שם 'פינחס', דלא אמר 'אשר הכה פינחס'. ואולם באמת אמר 'השיב את חמת', כי אדרבה הוא הציל נפשות, [ולכן לא נפסל לכהונה]. כי כבר היו מוכנים למיתה ע"י שניתן רשות למלאך המשחית, וכל המומתין כבר בני תמותה, ולזה אמר 'אשר הוכה' כבר. משא"כ במדינית דאמרינן (שבת לב.) 'שטנא בתרי אומי לא שליט', לזה באשה אין כתיב רק 'ושם האשה המוכה', [ולא 'אשר הוכתה', כי באמת לא היתה ראויה למות במגיפה שהיתה בכלל ישראל, דשטנא בתרי אומי לא שליט, ולא היה עליה שם 'מוכה' קודם שהרגה פנחס]. ורק בשביל זה [שהשיב את חמת], לא נפסל לכהונה, עכ"ל מלא העומר.

וז"ל רבינו בקומץ המנחה (דרוש מ"א אות ה'): איתא במדרש (במדב"ר כ:כה): 'כשיצא פינחס עמדו בני שבטו לפגוע בו, וירד המלאך ויגף בהם'. וא"כ היה נראה כי פינחס הוא היה המביא את המגיפה, כי בסיבתו באה, בשביל שביקשו לפגוע בו, אבל באמת כבר ניתן רשות למלאך המשחית, לפרץ בם מגיפה וכבר נמסרו למשחית. וזהו שאם הכתוב כי וקבר נמסרו רוחכם שהמגיפה היתה בסיבת פינחס, העיד הוא יתברך כי לא כן הוא, כי אדרבה 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמת', שהשיב

המלאך של החימה אשר היתה ידו נטויה להשחית עוד עד שהיה נהרס ח"ו מצב ששים רבוא ממספר בני ישראל, אבל אחר שנקם וקינא קנאת ה' צבאות, 'לא כליתי את בני ישראל בקנאתי', לכן אמר 'היתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם', כי כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו, אבל זה שהרג רשעים ועיד"ו שב חרון אפו של הקב"ה, הרי כבר התחיל לכפר על בני ישראל, וראוי שעל ידו תהיה תמיד כפרת בני ישראל.

לע"נ הר"ר שלמה ב"ר אברהם צבי פעלדמן זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

דבר שלא בא לעולם. אמרו בתמורה (דף י): ר' יוחנן אמר קדושה חלה על עוברין. וכן פסק הרמב"ם (פט"ו מעשה הקרבנות ה"ח), וז"ל: היתה לו בהמה מעוברת, ואמר 'אם תלד זכר הרי הוא עולה, ואם היא נקבה זבחי שלמים', ילדה זכר, יקרב עולה, ילדה נקבה, תקרב זבחי שלמים, עכ"ל. וכתב האבני נזר (חו"מ סי' ק) וז"ל: הא דעובר חשוב 'דבר שלא בא לעולם',

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק כהרדכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

ארייברענגען ריאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרויאנט בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, סיי פאר מען באקט די תלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס אייבערזעגעבעניקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די תלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מדאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

פאר מר"ם רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

דעם אויך דעם מקבלידע אופן פון ספן דורות ישרים וועט מען יו ערעדט מקיים די ווערטע פון אריה'ק אויפן האר: **בצר בהל - אבנעו עין האר צו ארישקיים**, שיתחנך לב לשמים לטובה - **רשעים די נאמצע מענטש**, וזרעא כלום - **והעטט ווען האנדער**, מ'מען עס געבונן פון מעש.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

”הגיד אדמו”ר
זוקללה”ה קודם
פטירתו שאם ילמוד
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעור גם אחר
פטירתו מומש כמו
בחי”ם”

(ארץ צבי עה”ת עמ’ רמ”ב)

מלוכט מותן גליונות
”מליצי יושר”
שיוצא לאור עולם
מודי שבוע משבוע

אפי”ר לחי”ג הספר בחינות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון ”מליצי יושר” בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

והיו מבזין אותו, ואמרו שבאמת לא היה צריך לקנאות, שהרי משה וכל ישראל לא נתקנאו, ורק מפני שבא מיתרו שהיה כהן מדין היה בו כעס ח”ו שהוא קליפת מדין לכך נתקנא. לכן בא הכתוב ויחסו שהוא בן אהרן הכהן, שמדת כהן הוא חסד אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ואדרבה מאהבת ישראל נתקנא.

וכמו שמצינו אצל אברהם אבינו ע”ה שאמרו במדרש (בר”ר מב:ח) אברהם זה קוניון הוא וכו’, והיינו שעשה שלא בחשבון ומסר עצמו להלחם במתי מעט נגד מלכים כאלה, רק מפני הקנאה שבערה בו על מה שפתחו במלחמה להרוג נפשות בשביל לבוש מדינה או להתכבד, וע”י הקנאה רדף אחריהם, וזה היה מרוב אהבת הבריות וממדתו שהיה מדת החסד. כן העיד הכתוב על פנחס שהוא ג”כ עשה זאת ממדת החסד ומאהבת ישראל שראה שיצא הקצף והשיב חימה, ועיד”ז זכה לכהונה.

לע”נ הג”ר שלמה יצחק ב”ר יוסף בירנבוים
זצ”ל יא”צ י”ח תמוז

וראית אותה ונאספת אל עמיך גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך. איתא במדרש (תנחומא פ”ט): אין אתה יפה מאחריך בזרוע. ואינו מובן. ויובן הכוונה בהקדם לפרש המסורה 'אני נאסף אל עמי, כאשר נאסף אהרן אחיך', מפני הרעה נאסף הצדיק. דהנה איתא במדרש (שוחר טוב תהלים קט”ז) הצדיקים לולי שואלין מיתה בפיהם, לא היו מתים, כי 'קר בעיני ה' המותה לחסידי'. ובאור החיים הק' עה”פ שלפנינו כתב, וז”ל: כאשר נאסף הוא, ע”ד אמרם

בילקוט שאמר לו משה לאהרן: אהרן אחי מקובל עליך למות, אמר לו הן, אמר לו נעלה להר, מיד עלו וכו’, ע”כ. והוא מה שרמז במאמר 'כאשר נאסף אהרן', פירוש שהסכים גם הוא על האסיפה, וטעם הדבר שעושה ה' כסדר זה, לפי שאינו חפץ ליטול נפש הצדיק אלא ברצונו לרוב חיבת ידידיו, עכ”ד.

והקב”ה מוצא עילה שייסכים הצדיק, אך אינו מת אלא מרצונו. ובילקוט סופר (פרשת ויחי אות ק”ל) פירשתי בזה מאמרם (ב”ב טו.): 'וימת משה, מי כתבו, הקב”ה אומר ומשה כתבו בדמע'. דהכוונה כי כיון שאמר לו הקב”ה לכתוב 'וימת משה', היה חביב בעיניו לקיים אמירתו של הקב”ה, והיה מקבל עליו גזירת המיתה. עכ”ד. וזה כוונת המסורה, יעקב אמר 'אני נאסף אל עמי', היינו לא בחזקה, אלא ברצון הטוב, כי ראה צרת השעבוד וגלות מתחלת על בניו ושכינה מסתלקת ממנו, ואמר המסורה 'כאשר נאסף אהרן אחיך', שהיה ג”כ בהסכמתו שאמר לו משה מקובל עליך, ואמר הן, כי 'מפני הרעה נאסף הצדיק', 'נאסף' הכוונה מרצונו הטוב, והצדיק מסכים על מיתתו.

וזה כונת המדרש תנחומא 'נאספת אל עמך אין אתה יפה מאחריך בזרוע', והכוונה על אהרן שהסכים לגזירת הקב”ה שימות, והצדיק עליו את הדין והסכים לגזירת מלך, על כן העיר הקב”ה את משה ואמר שלא יעמוד בחזקה כנגד גזירה זו, שהרי לא יפה כחו מאחיו אהרן בזרוע, ועם כל זה אהרן כשאמר לו הקב”ה 'עלה אל הר העברים', הסכים, א”כ גם אתה משה לא תבא בזרוע נגד גזירתך, וקיים משה דבר ה' וכתב משה בדמע 'וימת שם משה'.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו”ע הרב (ת”ת פ”ב ס”א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבועל פה כולה'. וכ”כ בסעיף י’ וז”ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ”ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקות וכו”צא בהן ומדרשי רשב”י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ”ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת”ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה”ז והקרן לעוה”ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יר”ח

**הבטחת בעל החזון יחזקאל זי”ע
’אמליץ טוב למי שילמוד
בספרים שלי, וכן אמליץ טוב
לכל מי שיפרסם את תורתו’
מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר
’הגדרות חזון יחזקאל על
התורה’**

ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'
מי שרוצה להנציח שמו בהספר,
או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל
זי”ע

יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אך הענין הוא על פי מה שמובא בזה”ק (ח”ג קצג): 'קוב”ה אסיא חכים, ידע דאי הייב אורייתא לישראל עד לא אודע לון בכל יומא הוה רדפין לון לישראל עלה וקטלין לון, אבל עבד דא ואינון יהבו ליה מתנן ונבזבזן בגין דיקבלון לה, וכלהו קביל לון משה למייהב להו לישראל, הדא הוא דכתיב 'עלית למרום שבית שבי', ובגין כך ירתו ישראל אורייתא בלא ערעורא ובלא קטרוגא כלל. ת”ח עדים דבני ישראל אלין מתנן ונבזבזן דקבילו, ובגין כך לא הוה שליט עלייהו מותא ולא סטרא אחרא, ולא די לון די נטלו אורייתא בלא ערעורא כלל, אלא דקבילו נבזבזן ומתנן מכלהו, כיון דחטו מה כתיב, 'ויתנצלו בני ישראל את עדים', אינון 'מתנות באדם'.

(תרגום: הקב”ה הוא רופא חכם, וידע אם יתן התורה לישראל, בטרם שיודיע לשרי האומות, בכל יום היו רודפים את ישראל בשבילה, והורגים אותם. אבל עשה זה כנ”ל,

שהזמינם ולא רצו, והם נתנו לו מנחות ומתנות כדי שישאל יקבלו אותה, וכולם קבל אותם משה לתת לישראל. וזה שאמר 'עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות', משום זה ירשו ישראל התורה בלי ערעור ובלא קטרוג כלל. בוא וראה, עדים של בני ישראל היא המנחות והמתנות שקבלו מן שרי האומות, ומשום זה, לא שלט עליהם מות ולא סטרא אחרא, ולא די להם אלא שקבלו התורה בלי ערעור כלל, אלא שקבלו גם מנחות ומתנות מכולם. כיון שחטאו, מה כתוב, 'ויתנצלו בני ישראל את עדים', שהם מתנות באדם שקבלו).

ובגמרא (שבת פח.) אמרו ש'עדים' הם הכתרים שזכו אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. ואמרנו שע”י שלקחו מעשו כוחו שהם הי”דים ידי עשו, ולקחו לקדושה, זכו עיד”ז לכתר 'נעשה'. ומישמעאל לקחו כוחו שהוא השמיעה, שכן נקרא 'שמעאל' על שם 'שומע אל'. וכשלקחו כוחו לקדושה זכו עיד”ז לכתר 'נשמע'.

כן מיתרו שהיה מתחילה כהן מדין, אח”כ כששב ונתגיייר ע”י שלקח אלעזר מבנותיו, זכה שנוולד פנחס שזכה לכהונה. דאהרן זכה בעצמו לכהונה, משא”כ פנחס, דאיתא בגמרא (זבחים קא): 'לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי', וזה נסתעף ע”י שלקח אלעזר מבנות יתרו שפיטם עגלים לעבודה זרה.

והנה אמרו בסנהדרין (דף לט): עובדיה גר אדומי היה, והיינו דאמרי אינשי מינה וביה אבא ניזיל ביה נרגא (-דרך האנשים לומר, מגופו של היעיר יוצרים את כת הגרזן שכורתו, אף עובדיה שהיה אדומי נתנבא על אדום). וכן כתיב גבי דוד המלך "ויך את מואב", כי אתא רב דימי אמר ירך מתוכה מסרחת. אף דוד הבא מרות המואבי, הוא הכם, ע”כ. והיינו שעובדיה דוד מפני שבאו מהם, הרגישו יותר הסרחון. וכן פנחס ע”י שבא מבנות פוטיאל הרגיש יותר להתקנא על זה, שהיה העיקר 'אשר נכלו לכם על דבר פעור' שהוא עבודה זרה, ולכן זכה אח”כ לכהונה, וזה הכל היה מפני שיצא מבנות יתרו, ולכן נזכר בנישואי אלעזר מבנות פוטיאל שפיטם וגו'.

ומשום הכי אמר לו משה רבינו 'קריינא דאגרתא איהו ליהוי פרונוקא', שמן הסתם כיון שהוא נתקנא יותר מכולם, יש לו שייכות לזה להתקנא. והשבטים לא ידעו זה שצריך להיות כך, לכן תלו זאת לגנאי

עשה לי סוכה והוא יושב בה, אבל אם ישב בה חבירו לא קיים הוא כלום, וכן לולב וציצית וכל המצות, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (שם אות ח') דאם נימא כצד הראשון ד'גופו' של שליח נחשב כ'גוף' המשלח, א"כ מדוע לא מועיל שליחות במצוה שבגופו, הלא בעת שהשליח מניח תפילין, הוי כמו שהמשלח מניח תפילין. אלא על כרחך דהתוס' רי"ד סובר כצד השני או השלישי, דהמעשה 'מתייחס' להמשלח, או ד'מועיל' עבור המשלח, וזה לא שייך במצוה שעל גופו, דכל זמן שלא הניח תפילין על גופו, לא עשה כלום.

וז"ל הגר"י ענגיל: התוס' רי"ד כתב דבמצוה שעל גופו לא מהני שליחות. ונראה מזה דגוף השליח אינו נחשב כגוף המשלח, ורק אדם אחר הוא, ולכן במצוה שעל גופו לא מהני שליחות, עכ"ל.

והנה הקצות החושן (סימן קפ"ב סק"א) כתב, וז"ל: שליח של אדם כמותו לא אמרינן אלא במידי דעשיה, דאז הו"ל מעשה שלוחו כמותו, אבל במידי דליכא עשיה, לא אמרינן שליח של אדם כמותו, וכמ"ש הרא"ש (נדרים עב: ד"ה והא) בהא דעושה שליח להפר נדרי אשתו, דפריך בגמרא והא לא שמייע ליה, וכתב שם וז"ל: שמייע האפוטורפוס אינה כשמייעת הבעל, ואע"פ שעשאו שליח להפר, דבמידי דממילא לא שייך מינוי שליחות, עכ"ל. ומשו"ה בפסח וקידושין וגירושין הו"ל מעשה שליח כמותו, וכאילו הוא בעצמו שחט הפסח, וכן בקידושין וגירושין כאילו הבעל עצמו נתן הקידושין או הגירושין, וכן למ"ד יש שליח לדבר עבירה דהוא במידי דמעשה ושייך מינוי שליחות. אבל בתפילין כשהשליח מניח התפילין, הנהה זו שהיא עשיה חשוב כאילו המשלח עשה הנהה זו, אבל אכתי לא הניח התפילין על ראשו, אלא על ראש שלוחו, דאין גוף השליח כגוף המשלח, כיון דבמידי דממילא לא שייך מינוי שליחות. ומשו"ה בציצית ותפילין וסוכה נהי דהו"ל עשיית השליח כעשיית המשלח, כיון דגוף שלוחו לא הוי כגופו, לא עשה המעשה בגופו אלא בגוף שלוחו, אבל בפסח וקידושין וגירושין, שחטית הפסח ומעשה קידושין וגירושין דהו"ל כאילו עשה הוא, הרי נגמר המעשה, עכ"ל.

והסביר הגר"י ענגיל וז"ל: כיון שרק 'מעשה' השליח 'מתייחסת' למשלח, או 'שמועלת' עבור המשלח, אבל השליח עצמו אדם אחר הוא, לכן בשמייעה שאינו עושה 'מעשה', לא שייך שליחות. ורק אילו היה ענין השליחות על גופו של שליח, שנעשה גופו כגוף המשלח, שפיר היה יכול לעשותו שליח על השמייעה, שכיון שנעשה גוף המשלח, הו"ל שמייעתו כשמייעת המשלח, ושפיר מצי מפר נדרי אשת המשלח ששמע.

לע"נ הגר"י יוסף אליהו ב"ר יעקב שטיינער זצ"ל יא"צ כ' תמוז צרור את המדינים והכיתם אותם. עיין בעל הטורים שהקשה על מה שהתחיל בלשון יחיד 'צרור', וסיים בלשון רבים 'הוכיתם'. ויש לומר על פי דברי הערבי נחל (פרשת קרח), דמשה רבינו היה צדיק יסוד עולם, שלכל העולם נמשך מהשפעתו, ומי שלא היה אוהבו, נתבטל ממילא. עוד כתב (בפרשת שלח), דבמקום שכן אדם מקלקל, אפילו עושה תשובה ומתקן אח"כ,

בקטרוג ובמשפט, אז נתמלא עליו הקב"ה חימה לפי שעה, ע"ד שאמרו במדרש (שהש"ר א:ו) אצל אליהו הנביא, שאמר 'קנא קנאתי וגו', ואמר לו הקב"ה 'ומה איכפת לך'. לא כן פנחס, כי בא להציל בניו מן אש זרה, אע"פ שהרג בלא ב"ד ועשה משפט בעצמו על אחריות שלו, אמור לו תשואות חן לו, כי הוא 'השיב את חמת' אשר לי, 'לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום', כי לא עשה כי אם להצילם.

בשורה טובה
שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - בינת הבית על טוסת חלה
במהדורה מפורסמת בתכלית ההידור והיופי

לע"נ הגר"ר בן ציון אבא שאול ב"ר אליהו זצ"ל יא"צ י"ט תמוז **השיב את חמת' וגו' בקנאו את קנאתי.** אפשר לפרש על דרך משל, אם אברואה מרחוק אחד מכה אח בנו, הרי מיד נתמלא עליו עברה וזעם, אע"פ כי הלה מתרץ עצמו אח"כ שעשה זאת ע"י שהזיק לו וכיוצא, אינו מקבל האב פיוס, כי אומר לו: היה לך לבקש משפט ממני או בב"ד, ולא לעשות משפט לעצמו.

לא כן אם נאמר לו טעם הכאתו כי זה בנו היה מגרף באש במו ידיו, ועי"ן כן בא לכלל סכנה כי אחז האש בכנפו, ועוד מעט ואיננו, על כן הכה בו למען לא יוסיף עוד לשלוח ידו במו אש להכניס עצמו לסכנה. אז לא די שאביו אינו כועס על הכאתו, כי אם יתפוס בו ויחבקוהו וינשקהו, כי בא אות ומופת איך נאמנים פצעי אוהב, כי הוא בא להציל בנו משחת.

הכי נמי כלפי כביכול אם אחד בא על בני ישראל בקטרוג ובמשפט, אז נתמלא עליו הקב"ה חימה לפי שעה, ע"ד שאמרו במדרש (שהש"ר א:ו) אצל אליהו הנביא, שאמר 'קנא קנאתי וגו', ואמר לו הקב"ה 'ומה איכפת לך'. לא כן פנחס, כי בא להציל בניו מן אש זרה, אע"פ שהרג בלא ב"ד ועשה משפט בעצמו על אחריות שלו, אמור לו תשואות חן לו, כי הוא 'השיב את חמת' אשר לי, 'לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום', כי לא עשה כי אם להצילם.

בקנאו את קנאתי בתוכם. יש לבאר מה הלשון 'בתוכם'. ואפשר לומר, דהנה מסירת נפש לפי שעה, אינו חשוב כל כך כמו מעשה פנחס, כי עבר וחלף, אמנם כזאת כתב בספר חסידים (סי' מ') לפרש הפסוק 'כי עליך הורגנו כל היום', דהיינו זה אשר מקבל תמיד נאצות והלבנת פנים על קיום המצות, דזה יותר חשוב מהריגה בפעם אחת ה"י, וזה היה אצל פנחס, כי חשב שישאר בחיים והיינו 'בתוכם', וירגנו תמיד עליו 'בן פוטי רוצח', ובכל זאת עשה, על כן 'הנני נותן לו את בריתי שלום'.

לע"נ הגר"ר יצחק אייזיק הוצג ב"ר יואל לייב זצ"ל יא"צ י"ט תמוז **שליחות במצוה שבגופו.** הבאנו בשבוע הקודם חקירת הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל א') בגדרו של 'שלוחו של אדם כמותו', דיש לבארו בג' אופנים, וז"ל: א) 'גופו' של שליח נחשב כ'גוף' המשלח, [וממילא מועיל מעשיו של השליח עבור המשלח].

ב) באמת השליח לאדם אחר נחשב, רק ש'המעשה' אשר הוא עושה בשליחותו עכ"פ מתייחסת למשלח, ונחשב שהמשלח עשה המעשה ההוא. ג) גם המעשה איננה מתייחסת למשלח רק לשליח, ונחשב שהשליח עשה המעשה לא המשלח, רק שהתורה גזרה שאף שאדם אחר עשה המעשה לא הוא, עם כל זה כיון ששלחו לך, 'מועיל' המעשה של האחר עבורו כאלו עשה הוא, עכ"ל.

והנה התוס' רי"ד (קידושין מב:) כתב, וז"ל: יש מקשים דלכל דבר מצוה יועיל השליח, ויאמר אדם לחבירו 'שב בסוכה בעבורי', הנח תפילין בעבורי. ולא מילתא היא, שהמצוה שחייבו המקום לעשות בגופו, האיך יפטר הוא ע"י שלוחו והוא לא יעשה כלום. בודאי בגירושין ובקדושין מהני כי הוא המגרש ולא השליח, שמה כתב בגט 'אנא פלוני פטרית פלונית', וכן נמי האשה למי היא מקודשת כי אם לו והיא אשתו, וכן בתרומה הוא נותן התרומה מפירותיו, וכן בפסח הוא אוכלו ועל שמו ישחט ויזרק הדם, אבל בסוכה הכי נמי יכול לומר לשליחו

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

כתיב 'מגדול עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב'. שלמה המלך בא ללמדנו בכתוב הזה על מדת הבטחון, וביאור הכתוב הוא כך: כי הבוטח בשם ה', הנה הוא כאדם שהוא במגדל עוז והוא יושב שם לבטח ולא יירא משום אדם, וכענין שכתוב: 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם'. 'בו ירוץ צדיק ונשגב' מן הצרה, וכענין שכתוב: 'ובוטח בה' ישוגב', כלומר מכל צרה ומאויב, כי אם יעלה על ההרים הרמים או יסתור בשפל הבקעות איננו נשגב מן האויב, ואמנם שם ה' ישגבהו ממנו. ומלת 'בו' איננה חוזרת 'למגדול' אלא 'לשם ה'', כי אין אדם רץ במגדל עוז, אבל כל מי שרץ בשם ה', ישוגב כמגדל, ועל כן יאמר כי הצדיק ירוץ בשם ה' ולא יכשל. ומפני שדרך הרץ ליכשל אפילו במישור, לכן יאמר כי הבוטח איננו כן, כי ירוץ ולא יכשל. ומה שאמר 'מגדל עוז' ולא אמר 'הר גבוה שם ה'', לפי שהמגדל צורך גדול לבני אדם בעת צרה ובעת מלחמה, על כן המשיל שם ה' למגדל עוז, לפי שבטחון הבריות בשם ה' יצילם מכל צרה, והוא שכתוב: 'יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב', והוא המגדל החזק אשר בו ישגבו הבריות בעת צרתם.

וכשם שהמשיל שלמה המלך שם ה' 'למגדל', כן המשילו ישעיה הנביא לחדר שהאדם סוגר הדלת אחריו ונשגב בו, הוא שכתוב: 'לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך'. ומצינו בפסוקים שהוא יתעלה נמשל בכל מקום 'במעון', 'בחדר', 'במגדל', 'בסלע', במעון: 'ה' מעון אתה היית לנו', בחדר: 'לך עמי בא בחדריך', במגדל: 'מגדל עוז שם ה'', בסלע: 'ה' סלעי ומצודתי'. ולפי שהוא יתעלה בכל מקום, לכך הוא נמשל בכל מקום, ושמו של ה' הוא 'מקום', לפי שהוא יתעלה כולל המקום וכל החלקים, והוא מקומו של עולם.

וידוע שאין אדם נקרא 'צדיק' אלא הבוטח בו, כענין שכתוב: 'צדיקים ככפיר יבטח', כי כל אחד מהם בוטח בשם יתעלה ככפיר הבוטח בכחו, ולמדך הכתוב כי הצדיק ירוץ בבטחונו להשתדל במצות ויעבוד ה' לילה ויום ויטרח לכבוד שמו ולא ילאה, כי נפשו השכלית תאמצהו ותוסיף בו כח, וכן אמר הנביא: 'וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו', כי יטרחו טורח גדול ולא ייגעו, כי יש מצות צריכות טורח גדול ועמל יתר, כגון פדיון שבויים והצלת נפשות שהם מצות שצריכות זריזות גדולה, ועל זה אמר: 'ירוצו ולא ייגעו', ירצה לומר כי הצדיקים מחליפין כח וגבורה בעבודה ובמצות ועל כן אינם נלאים, וזהו שכתוב: 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו', המשילם לשמש בגבורתו שאיננו נלאה. וכן יש מצות שהם צריכות שקידה והתמדה כגון תלמוד תורה וקנין מדות היראה, צריך האדם שירגיל עצמו בהם עד שההרגל בהם יחזור לו לטבע, ואמר על זה: 'ילכו ולא ייעפו', ולשון 'ילכו' מלשון: 'התהלך לפני', שתרגום: הלוך בדחלתי. והכונה שישתדלו במדת היראה ולא יחזרו להם לעייפות. וידוע כי ממדת היראה יגיע האדם למדת הבטחון, הוא שכתוב: 'ראי ה' בטחו בה', ועל כן אמר שלמה: 'מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב', כי שם ה' הוא מגדל עוז לצדיק הירא, והוא היכול לרוץ והבטוח שלא יכשל במרוצתו.

ושותי מדות אלו מצאנום בפניחס שהיה ירא את ה', ובטח בו כדי לקדש את שמו, הוא שכתוב: 'בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא ויראני ומפני שמי נחת הוא', ביאור הכתוב, כי נתן לו שתי מדות אלו שהם 'החיים והשלום', בשכר שתי מדות שהיו בו 'היראה והבטחון'. היראה, זהו: ואתנם לו מורא, בשכר המורא שירא אותי, הבטחון, זהו: 'מפני שמי נחת הוא', שבטח בה' יתעלה לבא כנגד כל השבט להרוג הנשיא שלהם ובת המלך, והיה קרוב להיותו נהרג, ונחת מפני שמי, ועל כן זכה וזכה בעשותו המעשה הזה וקנא לשם הגדול והשיב את החמה.

מספיק שלא יזק שם, אבל שעוד יצליח באותו מקום, זה אי אפשר, וראיה מתרגומות טריפה שהאריכה כנפים יותר מכפי שהיה לה בתחילה, ע"ש. ועל כן בהיות שחששו למה שנכשלו במדין, על כן יעצו הקב"ה 'צרו' אתה את המדינים, ומתוך שתשנא אותם ימנע מהם השפע, ועיד"ז יתבטלו כוחם, 'והכייתם אותם' תוכלו לנצחם בלי שום פחד ומורא.

לע"נ הג"ר ראובן ב"ר שבתי פ"ן זצ"ל י"א צ"ח סיון

סדר ירושה. סדר נחלות הכתוב בתורה, מתאים אל שאיפת כל בני תמותה, בכלל האמור בירושה 'הקרוב קרוב קודם', מתבטא חפץ האדם שאחר מותו יושלט בעמלו איש הקרוב לו ביותר, הקשור לו קשרי אהבה פנימית שבין בני המשפחה, אשר עין זר לא תבחנם ולא תבינם, וכמו שכתב הרמב"ם (מורה נבוכים ח"ג פרק מ"ב), וז"ל: דיני הירושות הן מדה מעולה שלא ימנע האדם טוב ממי שהוא ראוי לו, ואחר שהוא הולך למות, לא יקנא בירושו, ולא יפזר את ממונו, אבל יניחהו למי שהוא יותר ראוי לו מכל בני האדם, והוא הקרוב לו יותר, עכ"ל.

דעתו של אדם קרובה יותר אל יוצאי חלציו ששמו נקרא עליהם, ובקומם תחתיו על נחלתו, יש לו יד ושם בין החיים, ושמו קיים בישראל. הן הממשיך את שלשלת היחס של משפחת אביו, הוא קודם לבת, כי הבת מסבת את נחלת אבותיה אל בעלה, ובהיות כל איש שורר בביתו, הוא מטיבע את חותמו על אחוזת אשתו.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמותי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

אין בעולם חיה משוטה ומשתוללת כאדם מאוכזב, אם בעיני עסקים המדובר, עדיין הדבר ניתן להיפתר בנקל ביחוד כשיש נכונות לוותר על ממון, אבל אם המדובר הוא בנשואין מאוכזבים, שלאחרי אמירת 'הרי את מקודשת לי' ברוב פומבי והדר, הגיעו הדברים עד היכן שהגיעו, והפתרון היחיד הוא גט כריתות עם כל שבעת מדורי גיהנום של דבת רבים שכל אחד אומר מה שעולה על לבו, עם נחשולי נחשולות של בזיונות ועלבונות, הרי הדבר רע ומר שבעתים, ואחרי ככלות הכל אין עדיין לדעת כיצד יהיו פני הדברים עם הזיווג השני. אשר על כן טוב יותר להתבונן היטב מראש לשוחח ולשאול עצה מאנשים שקנו נסיון בחייהם, ולא לשעות לעצת אנשים צעירים או נשים צעירות שדיעותיהם נקבעות על פי הלך רוחם המשתנה, או לפי תכונותיהם הבלתי יציבות.

וברבות הימים הכל הולך ונשכח, ואדם לא זכר את האיש שבגללו נתברך בית חתנו ומידו באה לו כל הטובה הזאת.

דין ירושת הבת נכתב בתורה בלשון יוצא מן הכלל 'והעברת את נחלת אביהן להן', וכן אין לו 'והעברתם את נחלתן לבתו', וזה מטעם שאין לך שמעביר נחלה משבט לשבט אלא בת הואיל בנה ובעלה יורשו אותה' (ב"ב קמז).

כדעת תורה כן גם קול ההמון, פרשת נחלות עוד טרם נכתבה, ובנות צלפחד כבר נתכונו מעצמן שהבן קודם לבת בירושה, כדכתיב 'אבינו מת במדבר ובנים לא היו לו למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן', ואמרו בב"ב (דף ק"ט) 'אילו היה לו בן, לא דברנו'. וכתבו התוס' שם: 'ומסברא אמרו כן שהבת מסבה נחלה ולא בן'.

הבכור נוטל פני שנים בנחלה 'כי הוא ראשית אונו ולו משפט הבכורה', וכתב הרמב"ם שם 'מפני שאהבתו קודמת', הוא נתחבב על אביו ברחמי אב על בן יחיד, ויאבה אותו באהבה תמה שאין עוד בה שום שתוף. גם דבר רגיל הוא שהבן הנוול ראשון מסייע את אביו קודם לשאר אחיו

בעבודה ובכנוס הרכוש, והתורה קבעה לו שכר כפול דרך ירושה בנחלת אביו. אחרי צאצאיו והדורות הבאים אחריו, דעתו של אדם קרובה אל הדורות הקודמים, וקודם לכולם חביב עליו אביו, אשר חבה יתרה נודעת לו ממנו, וטפחו וגדלו וחנכו, לכן ואם זרע אין לו, אביו יורשו, ואם אביו אינו בין החיים, אחיו יורשים אותו מכח אביהם. ואמנם סדר נחלות יש בו מדעת המנחיל, ורוח אנוש הולמתו, אבל עתה שהלכות ירושה חקוקות בתורה, אינן תלויות עוד בדעת הבריות, ואינן מקבלות שינוי. ואם יאמר לך אדם שאין לו חפץ בזה, ויש את נפשו דרך אחרת, אין שומעים

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה
כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:
"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים בירתה ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

החנוכי. אמרו חז"ל דשם יק מעיד עליהם. ודקדק בספר מאין יבא, אמאי אינו מעיד בהם אלא שם יק, ולא אותיות 'וה', ע"ש. ולענד"ג דאמרו חז"ל איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם, דהיינו אות ל' באיש ואות ה' באשה, והוא השם המעיד עליהם ועל זרעם שלא חטאו.

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב (תלמיד של בעל יוסף דברי אמת)

כתב בהקדמת הספר, וז"ל: ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה

נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

הנה שרשי התורה העבודה היא היראה, וכדכתיב 'ראשית חכמה יראת ה' , וכפירש"י (משלי א:ז) שהוא תרומת מבחר החכמה. ורצונו ז"ל בזה, דאית יראה ואית יראה, כי באמת החכמה היא כ"ח מ"ה, וכדכתיב 'והחכמה מאין תמצא', שהוא אמרם 'בטל רצונך מפני רצונו', 'עשה רצונך כרצונו', והשורש לזה הוא יראת הרוממות, בגין דהוא רב ושליט, עיקרא ושרשא דכל עלמין וכולא קמיה כלא חשיב. והנה כל הברורים לברר עצמו מכל מיני פסולת, הוא ע"י כח החכמה שהוא היראה, כח מלוכה, שיעיקר כח המלוכה שעבדיו יעשו היפך רצונם רק כגזירת המלך, והגזירה הוא בלי טעם ושכל וסברא, כי אם היה בהגזירה טעם וסברא, לא היה בו עבודת עבד מכח גזירת המלך, כי היה מסכים ברצונו לזה, ועיקר המלוכה הוא להיות בכחו לגזור גזירות על עם ומדינה, שיקבלו גזירותיו ההיפך מרצונם, וכידוע כל זה ממלכותא דארעא ששורשה ממלכותא דרקיע.

והנה אמרו חז"ל דשבת הוא מעין עוה"ב, העיקר לזה העבודה ביראה כל ימי החול בקבלת עול מלכות וגזירות המלך, לבטל רצונותיו המנגדים בעבודת עבד להמלך, דייקא בביטול רצונותיו, והנהגותיו דייקא, וכאמרם ז"ל 'עשה רצונו כרצונך', שהוא כח בחינת שבת קודש, שאז מלכותו ברצון קבלו, כדי שיעשה רצונך כרצונו, ר"ל שמשבת קודש תקח כח לכל ימי השבוע, שתרצה לעשות כרצונו יתברך, בטל רצונך מפני רצונו שהוא כח ימי החול, שאז בחינת מלכות, מלכותו בכל משלה, שהוא בעומקי ההתרחקות ומדור החיצונים, ובפרט בעשיות הגשמים שרובו רע, ושם עבודת עבד בביטול רצונות מפני גזירות מלכו של עולם, וע"י ביטול רצונך מפני רצונו יתברך, כדי שיבטל רצון אחרים שהוא כח אלהים אחרים מפני רצונך. והאמת, שזה תלוי אחד בחבירו ושניהם יחד, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, ע"י קבלת עול מלכותו וגזירותיו בלי טעם וסברא, דייקא במקום ההתנגדות בעבודת עבד, במעשה דיבור ומחשבה שכל ומדות, כעבד למלך דייקא, בביטול רצונות המתנגדים לעשות רצון המלך, עיד"ז תעלו כל העולמות, וכדכתיב 'לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש', כי ע"י כפיית סטרא אחרא נתעלה כח הקדושה, וכדכתיב 'וכל קרני רשעים אגדע', עיד"ז 'תרוממנה קרנות צדיק'. וזהו אמרם 'כל המקיים את התורה מעוני', שהוא ימי החול, שמקבל גזירות מלך בלי שום שכל טעם וסברא, שאין עני אלא מן הדעת, 'סופו לקיימה מעושר', שעל ידו זוכה לכח שבת קודש, שנאמר בו 'לדעת כי אני ה' מקדישכם'. [המשך בשבוע הבא]

דעת בעלה היא נודרת' (שבת מו). אבל עתה שדין הפרה כבר חקוק בתורה, אז אפילו אם היא אומרת שאינה נודרת על דעת בעלה, לא אבד הבעל את זכותו, ומיפר את נדרה.

וכן אנו מוצאים כזה בדברי הר"ן (נדרים עט.), שכתב הטעם שהבעל מפר נדרי אשתו רק ביום שמעו, משום 'שכיון שעבר יום שמיעה ולא הפר, גלי אדעתיה שהוא רוצה בקיומו', עכ"ד. אבל עתה שהגבילה התורה זמן ההפרה רק ביום שמעו, אז אפילו אם יום השמועה הוא יום השבת, והפרת הנדר היתה אסורה בו, אינו יכול להפר עוד בצאת השבת, אף שאין כאן גלוי דעת שהוא רוצה בקיום הנדר, שהרי לא הפרו מחמת איסור שבת.

לע"נ הג"ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורגר זצ"ל יא"צ ט"ו אייר
מי שלמד רק נגלה ולא נסתר אם מין ואפיקורס גופו כלה אבל לא נפשו. מבואר בכתבי האריז"ל בענין מצות ל"ת, כי יש מצות ל"ת שתשובה ויוה"כ מכפרים, ויש שצריך ג"כ יסורים לכפר, אבל יש עבירות חמורות כמו כריתות ומיתות ב"ד וכיוצא שאינם מתכפרים עד שימותו, ויש באלו חילוק אם היא עבירה מאותם שגופם כלה ואינו קם בתחיית המתים כגון המינים והאפיקורסים וכו'. ועל אלו מה קורה עם גופם ומה עם נפשם, על זה מבואר בשער הגלגולים דהנפש הזאת תתגלגל לתקן מה שחטא, וגופו הראשון כלה ונאבד, עכ"ד.

וראים מכאן שבאופן שהוא היה מין או האפיקורס, אז גופו אין קם בתחיית המתים, אבל הנפש הזאת אינה

נאבדת, והיא תתגלגל בגוף שני בהצטרפות איזה נוצץ אחד משרשו שנכנס שם שהוא בעל הגוף ההוא, ושם נתקן. וזה המגולגל עמו, נקרא 'אורח', ולא 'בעל הבית'.

וכ"כ הגר"א, דהנשמה אף שבע"כ תסבול עוונותיו, מ"מ לא יאבד לנצח, שיתוקן בגלגול כמש"כ (איוב לג:כט) 'פעמיים שלוש עם גבר', משא"כ הגוף שאינו מתוקן בגלגול, תשבר לנצח, והוא דומה לכלי חרס שצריכים שבירה, ואמרו (סנהדרין נב.) 'כיון שנשבר אין לו תקנה', עכ"ד. אבל רק הגוף הראשון כלה, אבל הגוף השני שבו נתקנה הנפש מהחטא, הוא קם בתחיית המתים.

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל: 'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

כאשר מריתם פי. נראה הא דלא אמר 'על אשר מריתם פי', אלא דאמרה תורה שנענשו משה ואהרן מדה כנגד מדה, בעבור שלא הקדישו את ה', כדכתיב 'על אשר לא קדשתם אותי' במים, נתקדש ה' ע"י מיתתם, כמו שאמרו (זבחים קטו): 'נורא אלהים ממקדשיך', אל תקרי 'ממקדשיך', אלא 'ממקודשיך', כשהשי"ת עושה דין לצדיקים מתקדש שמו, והיינו דכתיב 'מהם מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש בם', כפירש"י שם, הרי שהוא מדה כנגד מדה, לכך אמר 'כאשר מריתם'.

ועוד י"ל ד'גם אתה' מיותר, ונראה פירושו לפי מה שאמרו (תענית טו): ואכחיד את שלשת הרועים ביום אחד, כשמתה מרים נסתלק הבאר, וחזר בשביל משה ואהרן, וכשמת אהרן נסתלקו ענני הכבוד וחזרו כולם בשביל משה, וכשמת משה נסתלקו כולם ביום אחד, הרי שמיתת משה שקולה כמיתת כולם ביום אחד, והוא עונש לישראל, כמו שאמרו 'צדיק אבד, לדורו אבד'. דהמשיל מיתת הצדיק לביאת השמש, כי השמש בלילה אינה נחשך בעצמה, כדכתיב 'אל מקומו שואף זורח הוא שם', שבכ"מ שהשמש הוא שם, זורח הוא שם, אלא שנאסף מן העוה"ז, כן הוא מיתת הצדיק שנאסף מן העוה"ז אל עולם עליון וזורח הוא שם, אלא שנחשך לעולם התחתון.

והיינו דכתיב 'ויאסף אל עמיו' שנאסף מן העם שבעוה"ז אל העם שבעולם העליון, וכיון שנאסף משה, נאסף אורו עם האור וזכות של אהרן ומרים, לכן נאמר 'גם אתה', שכולם נאספו ביום אחד, וחשב גם עתה כאלו מת אהרן, וזהו 'כאשר מת אהרן', וכיון שהעיקר העונש הוא לישראל, ע"ז אמר שהוא בחטא ישראל שהם גרמו שמריתם פי ע"י מריבת העדה.

בעל הפלא יועץ' כתב בהקדמת ספרו וז"ל:

'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו'

אבילות על חרבן בית המקדש. היא דבר התלוי במעשה, ובפרט בזמן בין המצרים ביום ובלילה ליתן אפר במקום הנחת תפלין ולישב אצל המזוזה ולומר סדר תיקון חצות, אמנם לא המעשה היא העיקר, רק צריך להיות עין במר בוכה ולב נשבר ונדכה כאבל אם קודר יאנח בשברון מתנים על צער השמים, והכל לפי הידיעה, ולפי רוב האהבה, ולפי זכות הנשמה. והן אמת כי דלוננו מאד, ואין אתנו יודע מה חסרנו ומה אבדנו ומה גרמנו בעוה"ר, ומהו גלות השכינה, ועד היכן מגיע צערה וצער העליונים והתחתונים, על זה ידע כל הדוים, מ"מ כל אדם אינו חייב אלא כשיעורו, ויציייר בעצמו כאלו אמו חגורת שק, לובשת שחורים ומתעטפת שחורים צועקת מרה, קול ברמה מנהמת כיונה, מה הלשון אומרת 'קלני מראשי קלני מזרועי, בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי'. וכזאת וכזאת החי יתן אל לבו דברים הממררים את הלב וישפוך את נפשו בקול לילה, אולי יזכה ויראה בנחמת ציון ובבנין בית קדשנו ותפארתנו שיבנה בב"א.

וממוצא דבר אתה תשמע, כמה רע וזר המעשה שעושים קצת אנשים או נשים שמתועדים יחד לשמוח בשמחת מרעות בלילי מוצ"ש ובשאר לילות, ובפרט בלילות החורף ומרבים בשמחה של הבל אוכלים ושותים ומנגנים ומשוררים שירי עגבים ושירי נכרים, אוי להם אהה עליהם, כי בלי ספק השמחה לתוגה יהפך להם, או בעוה"ז או בעוה"ב אם לא יתנו לב לשוב, כי מלבד כמה איסורים שעושים מושב לצים ונבלות הפה בשירי עגבים, ואמרו וז"ל 'אודא דשמע זמרא תעקר', עוד בה כי כעס לאביו בן כסיל וממר לילודתו, כי יאמר הקב"ה אוי בנים אכזרים, קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה, והיא כבתולה חגורת שק, וה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו, ומלאכי שלום מר יבכיו, וכל צבא המרום במרום צדיקים וחסידים ומשיח צדקנו בוכים ומתאוננים והכל על חרבן בהמ"ק שנחרב בעוונותינו, ואנחנו באותו עת נהיה יושבים ומשוררים ששים ושמחים בשמחת מרעות, אין זה כי אם רוע לב וסמיות עינים.

מי האיש הירא ורך הלבב, בשמעו כדברים האלה, יתן אל לבו שלא לילך עוד בשמחת מרעות כזה, ובסעודת הרשות, רק בכל עצב יהיה מותר, ולא ישמח אלא בשמחה של מצוה, ובזה ישמח ישראל בעושייו.